

Rahvusrhiivi digitaalse arhiveerimise tegevus asutuste suunal

Mäluasutuste suveseminaril

29.08.2017

Lauri Leht

Statistika RA aruandes 2016

- Failide maht 586 TB
 - neist digiteeritud 525 TB
 - neist digitaalselt sündinud filmid 61 TB
 - neist digitaalselt sündinud dokumendid 0,007 TB
- Digitaaldokumente üle andnud asutusi: 5

Digitaalse arhiveerimise eeldused

- RA poolt on välja selgitatud asutuse dokumentide arhiiviväärtuslikkus (hindamine)
- Asutus teab, kus (digi)arhivaalid asuvad (mis on koopiad, mis mitte jne)
- Olemas liigitusskeem ja arhiiviskeem
- EDHSis täidetud minimaalsel tasemel dokumentide kirjeldusandmed (pealkiri, piirdatumid/reg. aeg, viitekood)
- EDHS on UAMiga liidestatud (vastavustabel, ühtlustatud semantika)
- On olemas (juhtkonna poolt toetatud) soov, tahe ja võimalus digiarhiveerimine käsile võtta. Ergutav ja soodustav element on reaalne vajadus (EDHSi vahetus, kolimine, liitumine jms).

Tarkvaralised abivahendid

- Universaalne arhiveerimismoodul (UAM)
- UAMi liidestused EDHSidega
- Tegemisel: uus moodul asutustega töö jaoks (ASTRA)
- Ettevalmistamisel: EDHSide otseliidised digitaalarhiiviga
- Digitaalarhiivi tarkvara Preservica

Pabersäilikute kirjelduste üleandmine

- RA uus maja = paberarhiivide üleandmine
- Kirjeldused UAMi kaudu, EDHSist või mujalt
- Ladus arhiiviskeemi koostamine ja kooskõlastamine RA-ga
- Näiteks Harju Maakohus:
 - esmalt küsis abi, tutvus UAMiga
 - täpsustas üldtaseme kirjeldusi
 - sisestas säilikute andmed käsitsi
 - ca 1,5 kuud, 600 säiliku kirjeldused
- Edaspidi failide üleandmine juba ladus
- RA ei pea tulevikus andmeid käsitsi sisestama

Põhilised üleandjad

- **Riigikantselei**, alates 2010, periood 1991-2010, üleandmisi 20x
- **Tallinna Linnakohus**, alates 2016, periood 1987-99, üleandmisi 4x
- **Avatud Eesti Fond**, alates 2014, periood 1990-2010, üleandmisi 2x
- **Harju Maakohus**, 1x
- **Riigikontroll**, 1x
- **Harku Vallavalitsus**, 1x
- **KIK**, 1x
- **Haigekassa**, 1x

Pooleli tegevused

- Haldusreform: 15 maavalitsuse arhivaalid (sh perekonnaseisu osakondade materjalid 1926-2010)
- Vallavalitsused passiivsed (Vähe digidokumente? Enne valimisi ei huvita?)
- Rahvakultuuri Keskus, KÜSK, PRIA, Välisministeerium
- Kaitseressursside Amet (andmebaas)
- HTM (ETIS1 andmebaas)
- Infopäevad, konsulteerimine, pidev nõustamine

Poolelijäänud katse

- Ühe asutuse pika tähtajaga digidokumentide üleandmine RA säilitusteenusele
 - Ca 400 000 dokumenti failidena võrguketastel
 - Korrastamata (ei vastanud liigitusskeemi loogikale), vähe kirjeldusandmeid, mittearhiivipüsivas vormingus
 - Asutus loobus ja hindas pingutust liiga suureks (suur töömaht kirjeldamisele, inv-d tehnoloogiasse, andmete migreerimine)
- Õigel ajal tegemata töö on hiljem väga kulukas
- RA ei saa asutuse eest tagantjärele kirjeldusi luua

Kogemused

- Põhiline ajakulu asutuse arhivaaril:
 - EDHS-UAM vastavustabeli loomine ja kirjelduste ühtlustamine (RA-asutuse koostöö)
 - üldtaseme kirjelduste koostamine
 - kui vaja, siis säilikute kirjelduste sisestamine (sh Exceli tabeli ettevalmistus), **aga mitte EDHSist import UAMi**
 - failide konverteerimine PDFiks ja kontroll
 - kirjelduste täpsustamine, sh juurdepääsup-te kontroll
 - (kui pabersäilikud), siis säilikute füüsiline korrastamine
- *Crap in = crap out*
- „Hõre“ dokumendihaldus = probleemne digitaalne arhiveerimine

Edasised plaanid

- Üleandmine ainult UAMi kaudu (nii paber kui digi)
- E-ARKi vormingute ja tööriistade kasutamine
(ERMS Export Module, täiendatud UAM, DBPTK, RODA-in)
- *Snapshotide* arhiveerimine andmekogudest
- Automaatse arhiveerimise juurutamine
- Konkreetsed üleandmiste plaanid ja kokkulepped asutustega mitmeks aastaks ette

Tänan!

Lauri.Leht@ra.ee

7387535

5035789